

Carla Åhlander: Dynamik

Ibland förbluffas man ju av naturens godhet. Den har till exempel framställt ett ämne som samtidigt är både lugnande och uppiggande. Nikotin heter det och är nästan för bra för att vara sant. På samma naturliga vis kan ett torg i Carla Åhlanders bilder vara fridfullt och livsfientligt; en väntan, meningslös och drömsk; en situation, onödig och oundviklig. Lite grann som John Cassavetes karaktärer, som kan handla utifrån märkliga mixar av t ex. ödmjukhet och illvilja, stolthet och skuldmedvetande. Men i Carla Åhlanders bilder handlar folk egentligen inte. Vissa platserna är så dominanta att man, oavsett drivkraft, bara kan göra en sak. Just därför kan bilderna vara folktomma och ändå visa ett beteende, men i vilket all individualitet har neutraliserats. Jag vet inte hur det går till riktigt, man skulle egentligen behöva ta det bild för bild. Men i väntrumsserien i stort är det nog själva likgiltigheten av drivkrafter, i kombination med systemets existentiellt sett godtyckliga krav, som skapar en meningslöshet så kompakt att det är ett under att mänskligheten inte har självmördat sig ut ur plågan. Jag kan inte se att det i den värld som hon visar upp kan finnas något annat som håller oss vid liv än sinnet för det komiska. Vårt samhällsliv är dråpligt – inte för den som för ögonblicket är i bild, men för den som lyckas tillkämpa sig en minimal distans och ett ögonblicks oberoende. Då är det en syn för gudarna/är det synd om människan. I den blick som här blir bild är det nog ett ögonblicks förening av distans (känslökyla) och medkännande som skapar den grundläggande dynamiken. Kanske är det den kombinationen som genererar de övriga...

I andra bilder slås man av hur malplacé någon är på en viss plats. Personens överflödighet understryks av att det inte finns någon relation mellan det den gör och platsen för det hela – hen har hamnat där bara, i brist på bättre. Och i ytterligare andra är det frihetens tomhet som slår emot en: oavsett vad människorna i bilden gör kommer det inte att få situationen att förändras - jag tänker till exempel på paret på motorvägen eller kvinnan vid vägen. I de bilderna kommer serien till användning på ett sätt som är talande för vad en bild är idag. Den perfekta Bilden som kristalliserar ett skeende i ett enda ögonblick, och som inte skulle kunna vara annorlunda i någon detalj utan att bli sämre och ointetgörande kristalliseringen, är inte alls vad som eftersträvas. Alla bilderna i serien fungerar här som samma bild, helheten är verkligen inte större än delarna, utan varje del är det hela. När serien dessutom visas som en kontaktkarta står det också klart att här inte finns något underlag för urval, inga traditionella estetiska beslut har fattats, ingen manipulation av bilderna, ingenting som kunde ha avslöjat konstnären är bortredigerat. Om innehållet i hennes bilder karaktäriseras av sammanhållandet av aparta känslor, så karaktäriseras hennes seriella form av att skillnaderna mellan bilderna förlorar all spänning och blir betydelselösa. Vilket i sin tur gör form och innehåll aparta och verket...bipolärt höll jag på att säga.

Efter de här bilderna får man en annan känslighet för ett faktum som kan låta banalt: att bilderna ser iscensatta ut, men inte är det. Det skulle ha varit en lättnad om de var det. Men det skulle också vara så mycket tråkigare.

Lars-Erik Hjertström Lappalainen